

Universitätsbibliothek Paderborn

Reverendissimi Ac Illustrissimi D.D. Antonii Godeau Episcopi Venciensis Viri Celeberrimi Theologia Moralis

Ex Purissimis Sacrae Scripturae, Patrum Ac Conciliorum Fontibus Derivata,
Notis Theologicis Illustrata, Duasque In Partes Divisa

Complectens Tractatus I. De quarto, quinto, & sexto decalogi Præcepto II.
De septimo decalogi Præcepto. III. De octavo decalogi Præcepto. IV. De
Ecclesiae Præceptis. V. De Sacramentis in genere & quibusdam in specie.
VI. De Pœnitentia. VII. De Matrimonio

Godeau, Antoine

Augustae Vindelicorum, 1774

Caput II. Quinam casus sibi reservare, & quinam ab iisdem possint
abovere.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-53587](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-53587)

quas ex dioeceseos Rituali exscriptas in Sacrificiis aut ipsomet in confessionali affixas tenere accuratiores Parochi & Confessarii solent. Ut reservationis formulas bene expendant, ipsiusque reservantis intentionem, ac mentem Confessarii assequantur multum interest, ne dimittant absolvendum, aut absolvant dimittendum.

Hic quoque ea, quæ inter casus papales, & episcopales intercedit, bene notanda differentia est. Casus *papales* præcise propter censuram sunt reservati: unde ignorantia sive juris sive facti, quæ a censuræ, a casus itidem reservati incursione delinquentem eximit. Casus econtra episcopales censuram sæpius adnexam habent, non tamen propter censuram, sed, prout iam supra notavimus, propter specialem enormitatem, aut delinquendi frequentiam sunt reservati: unde si omnes, quas antea adduximus, conditiones adsint, etiam ab iis, qui juris ignorantia laborant, plene incurruntur, nisi contrarium in reservationis formula Ordinarius expresserit.

C A P U T II.

Quinam casus sibi reservare, & quinam ab iisdem possint absolvere.

Casus sibi reservare Papa in universa Ecclesia & Episcopus in sua diocesi potest. Hæc reservandi potestatem in ecclesiasticæ disciplinæ bonum supremis Reëtoribus ad Deo esse concessam ex Tridentino Concilio discimus; idque lætius Theologi contra novatores probant.

Quinam casus sibi reservare &c. 487

A casibus, quos Papa vel Episcopi sibi reservarunt, nemo ullus, nisi qui ab hisce licentiam obtinuit, absolvere irretitos potest. Contra hanc doctrinam nonnulli Casuistæ docere non sunt veriti, posse Regulares vi privilegiorum suorum a casibus Episcopo reservatis absque Episcopi licentia absolvere. Casuista quidam post recitatam Clementinam, quæ a communione removel Regulares, qui sine Papæ aut Episcopi permissione a casibus iisdem reservatis ex quacumque causa ausi fuerint absolvere, concludit hanc prohibitionem in Italia solum vigere, & Declarationem Congregationis Cardinalium super dubia a sancto Carolo circa hanc quæstionem proposita, & anno 1577. editam, cum in Gallia neque in Provinciis ultra montes promulgata non fuerit Regularium privilegiis non potuisse derogare. Suarezii auctoritatem allegat, & Coninkii, qui ait, si quando Papa facultatem a casibus sibi reservatis absolvendi alicui concesserit, hanc facultatem extendi etiam ad casus Episcopo reservatos, quia facilius secunda conceditur facultas, quam prima.

At Pontificum in hoc negotio decisiones adeo sunt perspicuæ, ut mirer adhuc de tam manifesta veritate posse dubitari. Sixtus IV. Frater Minor fuit, & sui Ordinis Generalis, adeoque sui Ordinis privilegia ignorare non poterat, sua tamen extravaganti, quæ incipit *Etsi Dominici*, Regularibus facultatem a casibus Episcopo reservatis absolvendi adimit; idque post Bullas Eugenii IV. aliorumque Pontificum, a quibus Re-

gulares hanc se facultatem accepisse putant. *Sixtus IV.* Bulla in corpore juris reperitur; ideoque sive ejus forma, sive textus, sive auctoritas expendatur, contra illam nihil merito opponi potest.

Clemens VIII. sua Bulla, quæ incipit *Sacra Congregatio*, edita die 9. Januarii 1601. Regularibus expresse prohibet a casibus Episcopo reservatis absolvere, quæcumque necessitas aut impedimentum occurrat, excepto mortis articulo, aut obtenta prius in scriptis Ordinarii licentia, sub pœna excommunicationis contrafacientibus tam sæcularibus quam regularibus, privationis officiorum, dignitatum, & beneficiorum, & inhabilitatis ad Confessiones audiendas, vel ad obtinenda Officia, Beneficia, & Prælaturas; quam pœnam incurrunt ipso facto absque ulteriori declaratione. Declarat insuper pœnitentium absolutiones adversus hanc prohibitionem factas, nullas & nullius roboris fore.

Hæc Bulla confirmata fuit anno insequenti, & ubique recepta, ut illius temporis Scriptores testantur, *Barbosa*, *Gutierrez*, *Bonacina*, *Vivaldus*, alique. *Paulus Comitulus* celebris Jesuita de hac agens quæstione in suis *Responsis Moralibus* (*lib. I. quæst. 25. Resp. moral.*) ait, sententiam docentem non posse Regularibus reservatis absolvere, tamquam veram a veteribus fuisse semper receptam; modo vero adeo certam esse, ut opposita nequeat defendi, cum propter Tridentini Decretum, tum propter *Clementis Papæ VIII.* Bullam, quæ Regularium privilegia revo-

revocat, quæcumque casuum reservationi a Pontificibus aut Episcopis factæ adversari videbantur.

Paulus Papa V. Clementis successor Decretum die 17. Januarii anni 1617. edidit, quo idem præcipit, easdemque pœnas, quæ in sui Prædecessoris Bulla continentur, innovat. Sed illud notandum, quod in suo Decreto addit Paulus V. nempe facultatem, quam Regulares sibi vindicant, ab excommunicationibus & a casibus Episcopo reservatis absolvendi, eliminare timorem, quo homines a peccando coercentur, & quem propter absolutionis facilitatem omnino abijciunt (a).

At satis multa verba fecimus de hac quaestione, quam in libello suo egregie enucleat P. Franciscus Bonichon Oratorii Presbyter, quem alii plures ex Regularibus Doctores præcessere; hos videant, qui plura cupiunt.

Omnes casus Papales, quousque manent occulti, sunt Episcopales, non quasi Episcopo specialiter essent reservati, sed quia a Papa Episcopis saltem ultramontanis tacite sunt relictæ, ut suos nimium a Roma distantes absolvere dioecesanos possint,

Regu-

(a) Huc pertinent propositiones ab Alexandro VII. proscriptæ: *Prælati Regulares possunt in foro conscientia absolvere quoscunque sæculares ab hæresi occulta, & ab excommunicatione propter eam incursa.* Num. 4. *Item: Mendicantes possunt absolvere a casibus Episcopis reservatis non obtenta ad id Episcoporum facultate.* Num. 12.

Regulares quoque mendicantes ex privilegio apostolico absolvere a casibus papalibus possunt, paucis exceptis, iis præprimis quæ in Bulla *Cenæ* continentur, ubi nempe hæc Bulla fuit promulgata (a). Eorum vero Regularium qui intra Italiæ montes degunt, quoad quinque supra (pag. 485.) recensitos casus a Clemente VIII. restricta potestas fuit. Ut tamen prædicto privilegio Religiosi legitime utantur, oportet 1. Ut prius ab Episcopo sint approbati. 2. Ut ad hoc a suis Superioribus sint destinati, ac Episcopo præsentati. 3. Ut hac facultate præcise circa sæculares, non item regulares poenitentes utantur; quia hoc posterius a Clemente VIII. in Bulla *Romani Pontificis* expresse eis fuit interdictum. Sed de hisce Casuistæ Regulares, qui post Decreta Pontificia, supra (pag. 487.) laudata scripserunt, videantur.

Ad mortis articulum nulla se extendit reservatio: unde communis Confessarius, imo si alius haberi non possit, etiam simplex Sacerdos a quibusvis peccatis absolvere moriturientem potest, non enim in perniciem, sed quemadmodum jam semel diximus, in poenitentium salutem reservatio est introducta. Quod si præter spem profectæ sanitati æger restitueretur, Superiori, vel ejusdem delegato sese sistere teneretur, non quædam

(a) Quando Regulares vi privilegiorum a reservatis casibus absolvunt, læsæ parti satisfactum, aut sufficientem cautionem prius præstitam esse oportet, secus nulla foret absolutio, eademque aut maneret aut rediret censura.

II. *Quinam casus sibi reservare &c.* 491

dem ut novam accipiat absolutionem, sed ut juxta Canonum præscripta satisfaciendi ab illo modum percipiat, illique se humiliter subjiciat; secus faciens, eandem denuo censuram reincurret atque reservationem.

Sed quid; si simplex Confessarius pœnitentem audiat, qui peccatum quoddam reservatum confitetur, a quo eum nequit absolvere; potestne ulteriora ejus audire peccata, & confessionis expectare finem? Statim abrumpendam esse confessionem multi censent; eoquod absolvendi potestas ejusmodi Confessario desit. Hocque verum est ac in praxi tenendum, nisi pœnitens, postquam de potestatis defectu a Confessario fuit monitus, sponte velit confessionem perficere, ut si fortuito adhuc aliud peccatum reservatum haberet, petita, ac obtenta a Superiore licentia, ab omnibus simul postea possit absolvi (a).

Id

(a) Qui præsumunt absolvere, id est qui cum reservationis scientia aut affectata ignorantia absolvent a casibus *Bullæ cœnæ* juxta eandem Bullam, ubi hæc viget, excommunicationem incurrunt non reservatam. Religiosi itidem qui intra montes a quinque casibus specialius Papæ reservatis absolvere attentant, in excommunicationem Papæ reservatam incidunt. Idem contra Religiosos in Italia sitos a Clemente VIII. fuit statutum si hi suorum privilegiorum prætextu a casibus Ordinario reservatis absque hujus expressa licentia quosdam absolvere ausi fuerint. Urbanus autem VIII. dum in Decreto dato 17. Nov. an. 1628. eandem prohibitionem omnibus omnino Religiosis

ia.

Id unum adhuc bene cavere Confessarii diocessani debent, ne eos facile absolvant, qui sua in diocesi absolutionis difficultatem experti, ad aliam diocesim, ubi peccata sua non reservata norunt, fraudulenter, ac dolose transeunt. Præterquam enim quod hisce transfugis vera dispositio desit, ipso dolo indignos ac omnino incapaces absolutionis se effecerunt. Unde Clemens X. sua in Constitutione *Superna* declaravit: *Post Regularem Confessorem in ea diocesi, in qua est approbatus confluentes ex alia diocesi peccata in ipsa reservatis, non autem in illa, ubi idem Confessor est approbatus, absolvere; nisi eos penitentes noverit in fraudem reservationis ad aliam diocesim pro absolutione obtinenda migrasse (a).*

Unum adhuc enodandum hic restat dubium, utrum ille, qui Superiori, aut Sacerdoti privilegio quaedam reservata fuit confessus, sed invalide sequentem confessionem prioris suppletivam iterum coram eodem, aut alio privilegiato facere teneatur; an vero communem Confessarium pos-

---

inculcat attentatas absolutiones invalidas quidem declarat, nihil tamen de excommunicatione exprimit. Vid. Passerinus Q. 178. a. 1. num. 431. & 433.

(a) Quidam haud immerito excipiunt casum, cui Episcopus censuram sibi reservatam adnexisset, quia censura pertinet ad forum exterius, & disciplinam. Ejusmodi autem pro foro exteriori disciplinari jurisdictionem extraneis Confessariis conferre minime Episcopus intendit, sed potius contrarium.

Et adire? Hoc secundum plerique asserunt, supposito, quod confessio prior ex defectu doloris, aut propositi fuerit invalida, negant vero, si ex voluntaria omissione, aut peccati reservati reticentia ejusmodi nullitas provenerit. Prior enim Confessarius, quantum potuit, absolvit; potuit autem a reservatione, sicque ab illa penitentem absolvit. Præcipuus siquidem reservationis vi primæ confessionis obtentus est finis: Superiori vel ejus delegato penitens se stitit, ejusque, uti supponitur, mandatis obtemperavit, id quod sufficit.

SECTIO VII.

DE SATISFACTIONE.

Quoad Satisfactionem, quæ ex omnibus Pœnitentiæ partibus, quemadmodum a Patribus nostris christiano populo fuit perpetuo commendata, ita una maxime nostra ætate summo pietatis prætextu impugnatur ab iis, qui speciem pietatis habent, virtutem autem ejus abnegarunt; sancta Synodus declarat, falsum omnino esse, & a verbo Dei alienum, culpam a Domino nunquam remitti; quin universa etiam pœna condonetur. Perspicua enim & illustra in sacris literis exempla reperiuntur, quibus præter divinam traditionem hic error quam manifestissime revincitur. Sane & divinæ justitiæ ratio exigere videtur,

tur,